

*Цибуляк-Кустевич А. С.,**здобувач кафедри організації судових та правоохоронних органів
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого*

ДОЦІЛЬНІСТЬ СТВОРЕННЯ МІЖНАРОДНОГО МИРОВОГО СУДУ

Анотація. Статтю присвячено вивченню питання доцільності створення нової для міжнародного правосуддя установи – Міжнародного Мирowego суду як органу, що покликаний на засадах примирення вирішувати малозначні справи в спрощеному порядку та розглядати скарги на рішення національних органів мирової юстиції.

Ключові слова: міжнародна мирова юстиція, Міжнародний Мирований суд, міжнародне правосуддя.

Постановка проблеми. Зміни, що повсякчас відбуваються на міжнародній арені, потребують відповідної еволюції засобів мирного врегулювання спорів, де головним буде адаптування минулого досвіду міждержавного примирення до реалій сьогодення. Історія міжнародних відносин базується на тому, що здебільшого всі держави, прагнучи уникнути насильницького подолання конфліктів, ведуть пошуки альтернативних (мирних) способів їх урегулювання. Природно, що зусилля країн у цій сфері знайшли своє відображення в міжнародному праві, найвищою метою якого у всі часи було збереження миру та безпеки. Значення принципу мирного врегулювання спорів (у тому числі міжнародних) для укріплення міждержавних та внутрішніх зв'язків між суб'єктами відповідних правовідносин з часом лиш зростає і відіграє величезну роль для розвитку не лише міжнародного, але і національного права.

Водночас об'єктивне зростання ролі міжнародного правосуддя, збільшення загальної кількості установ міждержавної юстиції, а також прагнення використовувати міжнародно-правові інститути захисту порушених прав після проходження всіх ланок національної судової системи, обумовлюють необхідність детальної розробки та дослідження питань, присвячених особливостям функціонування міжнародних судових органів.

Незважаючи на те, що ідея міжнародного примирного судочинства бере свої витоки з часів римського права, вперше вона привернула до себе прискіпливу увагу вчених і стала предметом наукових досліджень тільки наприкінці XIX ст. Саме до цього часу належать перші спроби кодифікувати норми міжнародного судового процесу, що створило передумови для проведення Гаагських конференцій миру 1899 і 1907 років. У результаті було створено постійну Палату третейського суду в Гаазі, діяльність якої досліджувалася такими іноземними науковцями, як М.М. Беджауї, П.Х.Ф. Беккер, Б.Х. Оксмен.

При цьому теоретичні і практичні аспекти функціонування різноманітних міжнародних судових установ містяться в працях М.В. Андреева, М.С. Волосова, І.П. Бліщенко, Н.М. Гончарової, С.Б. Крилова, М.І. Лазарева, С.Ю. Марочкіна, Н.М. Полянського, В.Л. Толстих, А.С. Худинцевої тощо. Окремо діяльністю мирових судів займалися Н.М. Апостолова, В.В. Кононенко, В.О. Туманов, Ф.М. Решетніков, М.В. Ярова та інші.

Що ж стосується аналізу можливості створення спеціального примирного органу світової судової системи – Міжнародного Мирowego суду (надалі – ММС), то це питання є очевидною «terra incognita» для вітчизняних та зарубіжних дослідників мирової юстиції та міжнародної судової системи, що в сукупності лише посилює актуальність проведеного дослідження.

Абсолютна відсутність розробки питань міжнародної мирової юстиції обумовила мету і завдання її дослідження. Метою цієї статті є з'ясувати доцільність створення нової для міжнародного правосуддя установи (ММС) як органу, що покликаний на засадах примирення вирішувати малозначні справи в спрощеному порядку та розглядати скарги на рішення національних мирових судів та суддів.

Для досягнення вказаної мети автором було здійснено спробу вирішити наступні науково-теоретичні завдання: 1) обґрунтувати підстави та передумови запровадження Міжнародного Мирowego суду; 2) визначити роль ММС у розв'язанні міжнародно-правових спорів як суду першої чи вищестоящої інстанції; 3) сформулювати власне бачення доцільності та потенційної ефективності діяльності ММС; 4) окреслити перспективи подальшої розробки та дослідження ресурсних переваг запровадження ММС.

Виклад основного матеріалу дослідження. Одразу ж на початку дослідження вважаємо за необхідне окреслити, що, будучи обмеженими допустимим обсягом і форматом наукової статті, розгляд потенціалу і перспектив створення міжнародної мирової юстиції буде здійснено нами в цілому, так би мовити з висоти міжнародно-правової та судоустрійної теорії без зайвого заглиблення в надмірну деталізацію, а інколи і недоречно конкретику, що на сучасному етапі первинного формулювання пропозицій по створенню ММС (коли сама ідея їх заснування лише кристалізується) відходить на задній план порівняно із загальним визначенням доцільності та необхідності розширення міжнародних судових органів ще однією установою. Тому в цій статті ми не фокусуватимемося на таких аспектах майбутнього функціонування ММС, як підсудність, склад суду, повноваження учасників судового процесу, процедура звернення до суду та порядок розгляду справ, розміри окладів, тривалість відпусток тощо. З нашої точки зору, тільки такий максимально загальний погляд на окреслену проблему дозволяє по-справжньому усвідомити сутність та призначення органів міжнародної мирової юстиції, оцінити переваги їх ймовірного створення та виокремити приховані резерви для подальшого ефективного функціонування ММС.

Отже, у сучасних умовах стрімко зростає необхідність посилення міжнародного контролю та вдосконалення механізмів мирного врегулювання спорів. У доктрині міжнародного права в результаті багаторічних дискусій було сформульовано основоположний принцип полюбовного врегулювання спорів міжнародними судовими установами, відповідно до якого «всі члени ООН вирішують свої міжнародні спори мирними засобами таким чином, щоб не ставити під загрозу міжнародний мир, і безпеку і справедливість» (п. 3 ст. 2 Статуту ООН). Орієнтовний перелік таких мирних засобів є дієвою гарантією ефективного функціонування механізму реалізації мирного подолання міжнародних конфліктів та спорів і охоплює: «Перемовини, обстеження, посередництво, примирення, арбітраж, судовий розгляд, звернення до регіональних органів чи домовленостей або інші мирні засоби на вибір сторін» (п. 1 ст. 33 Статуту ООН). При цьому вимушені не погодитися з думкою А.М. Попкова, який перераховані засоби мирного вирішення міжнародних спорів відносить до традиційних дипломатичних, а не судових способів примирення [1, с. 10].

Станом на сьогоднішній день у ситуації, коли сторонам не вдається дійти згоди і подолати конфлікт мирним способом у рамках національного правосуддя, вирішувати спір між ними в залежності від характеру спору та правосуб'єктності учасників покликані Європейський Суд з прав людини (з питань порушення державами норм Європейської Конвенції про захист прав та основоположних свобод людини і громадянина); Міжнародний Комерційний Арбітраж чи Економічний Суд СНД – як ефективні інструменти полюбовного вирішення «торгових» питань, Міжнародний Суд ООН – для вирішення спорів між державами з метою збереження миру і міжнародної безпеки. Прикметним є те, що діяльність кожного із вищевказаних органів у тій чи іншій мірі ґрунтується на положеннях про необхідність/можливість полюбовного/мирного вирішення справ та збереження миру.

Мирові судді (Justices of the peace) були запроваджені у свій час (а відбулося це, як відомо, в Англії) з аналогічною ціллю, – охорона королівського миру та суспільного спокою в межах вірених їм округів [2, с. 63–66]. Автори концепції судової реформи Російської імперії XIX ст., у результаті котрої також було впроваджено інститут мирових суддів, розглядали останніх, як суддів, котрі забезпечують мир та спокій у суспільстві і зобов'язані спершу вживати заходів до примирення сторін, а потім уже вирішувати спір за правилами скороченого провадження, являючись швидше примирителями, ніж суддями. Таким чином, є підстави стверджувати, що мировий суддя, будучи судовим органом, одночасно був передусім «хранителем миру» серед народу. А найголовнішим його завданням було здійснювати суд по совісті, мінімально використовуючи каральні заходи, всіляко домагаючись примирення сторін [3]. Отже, саме цій судовій установі належить першочергова роль забезпечувати мир на місцевому рівні.

На жаль, доводиться констатувати, що в процесі багатовікової еволюції та рецепції інституту мирових судів/суддів у правові системи різних країн ряд із них упустило із виду першочергове призначення інституту: збереження миру та примирення сторін, а розглядають його виключно як найнижчу ланку судової системи із особливою компетенцією, – розгляд малозначних та нескладних справ. А тому ще одним завданням ММС може стати забезпечення певної єдності в застосуванні національними мировими судами/суддями примирних процедур (наскільки це можливо зважаючи на відмінності правових систем та традицій судочинства) і відновлення первинного призначення мирової юстиції шляхом надання відповідних роз'яснень, рекомендацій та узагальнень власної судової практики розгляду скарг на їх рішення.

Дійсно, виникнення інституту мирової юстиції у будь-якій країні в історичному минулому обумовлено об'єктивною необхідністю оперативного вирішення малозначних соціально-правових конфліктів на певній локальній території авторитетними членами спільноти (з огляду на їхній життєвий досвід, набуті знання, особисті моральні якості) задля відновлення миру, справедливості та примирення сторін. Як вірно відзначає В.В. Кононенко, запровадження мирових судів – це не данина моді; це багатотисячова тенденція пошуку цивілізацією найбільш оптимальних форм судочинства [4, с. 6]. У зарубіжних країнах за мировим суддею визнається особлива роль сполучної ланки між державою та громадянським суспільством [5, с. 312]. А власне існування інституту мирових суддів відносять до загальних рис і тенденцій розвитку судових систем розвинутих європейських країн при всій їх різноманітності та належності до різних типів права [6, с. 79].

Беручи до уваги вже згаданий вище принцип полюбовного врегулювання спорів міжнародними судовими установами,

вважаємо, що наша пропозиція по створенню ММС цілком органічно вписується в систему міжнародних судових органів і установ.

На сьогодні органи мирової юстиції: мирові суди (Magistrates' Courts), мирові судді (Justices of the Peace, Magistrates, Magistracy) як найнижча ланка судової системи успішно функціонують у переважній більшості країн світу (Великобританія, Італія, Іспанія, США [7, с. 181], Андорра, Бельгія, Греція, Люксембург, Мальта, Норвегія, Туреччина, Франція [8, с. 96–285], Ізраїль [9], Бразилія [10], Швейцарія [11, с. 29]) впродовж уже не одного десятиліття. Відсутність при цьому міжнародної судової установи, яка могла б бути вищестоящою інстанцією для таких судів після проходження сторонами всіх національних судових органів, є істотним недоліком сучасного міжнародного правосуддя.

При дослідженні самотніх та унікальних форм мирової юстиції зарубіжних держав з'ясується, що іноземний досвід підтверджує лише те, що моделі як судоустрою загалом, так і системи мирових судів у різних правових системах надзвичайно відмінні. До того ж амплітуда розбіжностей є такою, що всі спроби умістити їх у три моделі мирової юстиції (класичну, континентальну та змішану) будуть марними. При чому особливі привабливості і актуальності набуває дослідження специфіки становлення і розвитку мирових судів тих країн, мирову юстицію яких важко однозначно віднести до англійської (класичної) або до європейської (континентальної) моделей, навіть незважаючи на ту обставину, що за цілою низкою інституційних і юрисдикційних ознак вони можуть бути асоційовані з однією з них. Або належить до так званих змішаних (гібридних) типів мирової юстиції, що являє собою результат тривалого процесу конвергенції двох найбільш поширених у наш час світових моделей мирової юстиції.

Це вкотре доводить, що, оскільки кожна країна має свій специфічний підхід до цього інституту та до судового устрою загалом, відсутність єдиного міжнародного судового органу, уповноваженого на міждержавному рівні розглядати і вирішувати справи, віднесені до компетенції мирових судів держав-учасниць відповідних договорів, є істотним недоліком сучасного судочинства. Враховуючи широкий діапазон поширення мирових судів на території більшості країн світу, створення відповідного міжнародного органу мирової юстиції, з нашої точки зору, повинно знайти схвальне розуміння та підтримку у всіх правових системах і формах судоустрою у світі. Адже, як відзначає А.М. Попков, міжнародний посередницький суд наділений величезними потенційними можливостями для врегулювання міжнародних спорів у нових міжнародних реаліях, будучи особливо ефективним у тих випадках, коли сторони в спорі прагнуть вирішити справу на основі принципу *ex aequo et bono* (за справедливістю та полюбовно) [1, с. 12].

Ще однією правовою підставою доцільності запровадження ММС можна назвати офіційне документування терміну «суттєва шкода» в якості нового критерію прийнятності заяв до Європейського Суду з прав людини (далі – ЄСПЛ або Суд). Так, відповідно до статті 12 Протоколу № 14 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (набрав чинності 1 червня 2010 р.) Суду надано право оголосити непринятною будь-яку індивідуальну заяву, якщо він вважає, що заявник не зазнав суттєвої шкоди [12].

Введення цього критерію, на думку Суду, було необхідним у зв'язку з усе зростаючим навантаженням на Суд та необхідністю сконцентруватися на справах, що вимагають розгляду по суті. Іншими словами, він дає можливість ЄСПЛ відхилити справи, які можна визнати «незначними» відповідно до

принципу «De minimis non curat praetor» [13, с. 84–87]. І хоча поняття «малозначний» до 1 червня 2010 року формально не було частиною Європейської Конвенції з прав людини, все ж згадувалося в декількох окремих думках членів Комісії та суддів Суду, – *Euoum-Priso* проти Франції; *H.F. K.-F.* проти Німеччини, *Lechesne* проти Франції, *Dudgeon* проти Сполученого Королівства; а також у запереченнях наданих Суду державами-відповідачами наприклад у справі *Koumoutsea* та інші проти Греції [13, с. 84–87]

Щодо поняття «суттєва шкода», то його зміст не розкривається ні в Конвенції, ні в Протоколах до неї. Натомість воно повинно було знайти тлумачення в прецедентній практиці Суду з цього питання, котра, розвиваючись, мала виробити об'єктивні критерії [13, с. 84–87]. Проте уже на момент вступу в силу згаданого Протоколу (01.06.2010), Суд, у рішенні *Іонеску* проти Румунії [14] констатує, що навіть тоді, коли поняття «істотна шкода» не було офіційно розтлумачено, воно знаходило відображення в ряді документів – окрема думка до рішення *Дебона* проти Мальти (7 лютого 2006), *Міхалапа* проти Латвії (31 травня 2007), *О'Халлоран і Френсіс* проти Великобританії (29.06.2007) і *Мікаллеф* проти Мальти (15.10.2009). Протягом наступних 2 років з моменту впровадження аналізованого критерію ЄСПЛ неодноразово відхиляв заяви, що стосувались виплат відносно малих сум, однак жодним чином не конкретизував межі прийнятності. Наприклад, рішення від 24 січня 2012 року в справі «*Гурурян* проти *Арменії*» (*Gururyan v. Armenia*) [15] (справа щодо заборгованості із заробітної плати в сумі 200 євро); рішення від 12 квітня 2011 року в справі «*Стефанеску* проти Румунії» (*Ștefănescu v. Romania*) (невідшкодування 125 євро [16], рішення від 01 липня 2010 в справі «*Корольов* проти Росії» (*Korolev v. Russia*) [17] (стягнення суми, меншої 1 євро), рішення від 22 лютого 2011 в справі «*Гафтонюк* проти Румунії» (*Gaftoniuc v. Romania*) (стягнення недоотриманої в зв'язку з інфляцією суми в розмірі 25 євро) [18], рішення від 01 червня 2010 в справі «*Іонеску* проти Румунії» (*Ionescu v. Romania*) (стягнення суми, еквівалентної 90 євро) [14]. Проте в науково-дослідницькому звіті ЄСПЛ щодо двохрічної судової практики застосування нового Критерію допустимості (§ 3 ст. 35 Конвенції) [19] та в рішенні «*Хворостяної* та інші проти України» від 25 липня 2013 року [20] Суд узагальнює, що і раніше визнавав відсутність «суттєвої шкоди» в справах, де сума, про яку йдеться, була рівна або нижча за приблизно 500 євро. Таким чином можемо констатувати, що на сьогодні Суд виробив очікувану від нього практику щодо матеріального аспекту критерію визначення суттєвості шкоди, і окреслив його сумою 500 євро.

Проте важко погодитись з універсальністю та однаковим рівнем «малозначності» даної суми для всіх країн-учасниць Конвенції. Так, наприклад, мінімальна зарплата в Україні в липні 2013 року в перерахунку по курсу НБУ становила 108 євро (на сьогодні – 70 євро) [21]. У країнах ЄС згідно статистичних узагальнень Євростату мінімальна зарплата в 2013 році варіювалась від 157,5 євро (Румунія) до 1875 євро (Люксембург). При цьому в половині із представлених у звіті країн розмір мінімальної заробітної плати менше 500 євро [22]. Тому говорити про можливість та обґрунтованість визначення єдиного розміру матеріального критерію розміру шкоди вкрай важко, адже для громадян одних країн така сума еквівалентна майже піврічному доходу, для інших – це питання одного тижня.

І хоча Суд визнає той факт, що вплив матеріального збитку не може вимірюватися в абстрактних термінах, навіть незначна матеріальна шкода може бути суттєвою у світлі конкретних умов людини і економічної ситуації в країні або регіоні, де вона проживає [17], все ж таки в більшості випадків заяви

із незначними сумами визнаються Судом неприйнятними (див. всі вищезгадані рішення). Більше того, ЄСПЛ враховує, що матеріальний інтерес – не єдиний фактор, який слід враховувати при визначенні, чи було заявнику завдано істотної шкоди. Адже порушення Конвенції можуть стосуватися важливих принципів питань, і тим самим завдати істотної шкоди, не зачіпаючи матеріальної сторони справи, – зазначено в рішенні по справі *Корольов* проти Росії. У цьому ж рішенні Суд допускає, що наполегливість заявника про виплату відповідачем 22,50 російських рублів, могла бути викликана його суб'єктивним сприйняттям принципової важливості питання. Та все ж Суд не визнав це достатньою підставою для висновку про наявність суттєвої шкоди, оскільки суб'єктивні відчуття заявника щодо впливу заявленого порушення повинні ґрунтуватися на об'єктивних підставах. Аналогічного висновку дійшов суд і в справі «*Rinck* проти Франції» [23] (150 євро збитків та 22 євро судових витрат). Хоча заявник і стверджував, що мова йде про принципове для нього питання, ЄСПЛ вирішив, що нараховання штрафного балу до посвідчення водія не було достатньою підставою для висновку про те, що спір мав значні наслідки для особистої ситуації заявника.

Однак, зустрічаємо в судовій практиці ЄСПЛ і випадки, коли шкода визнається суттєвою, хоча матеріальний збиток менший встановленого судовою практикою мінімуму – 500 євро. Так, у справі «*Gaglione* та інші проти Італії» Суд не прийняв аргумент держави-відповідача про те, що заявникам не було завдано суттєвої шкоди, оскільки затримка виплати компенсацій становила 19 і більше місяців у 65% справ [24]. Відхилено Судом новий критерій прийнятності і в справі «*De Ieso* проти Італії» від 24 квітня 2012 року, де сума стосувалася виплат по інвалідності, що не були значними, однак мова йшла про довготривалість цивільного судочинства. [25] У справі «*Giugan* проти Румунії» (21 червня 2011) (про відшкодування вкрадених з квартири товарів на суму 350 EUR) Суд встановив, що заявник зазнав значної шкоди, тому що справа стосувалася принципового для нього питання, а саме його права на повагу до володіння та будинку. [19] У справі «*Лучанінова* проти України» (9 червня 2011 [26]) ЄСПЛ зазначає, що формальним результатом провадження в цій справі стало визнання заявниці винною у вчиненні дрібної крадіжки та застосування до неї стягнення у вигляді зауваження. Суд не має сумнівів, що це мало негативний вплив на її особисте становище. Однак для визначення суттєвості результату визнання заявниці винною Суд повинен також оцінити будь-які інші, здебільшого об'єктивні наслідки такого визнання для заявниці. У цьому зв'язку Суд зазначає, що результат провадження, яке, за словами заявниці, було незаконним та несправедливим, мав особливо негативні наслідки для її професійної діяльності, оскільки стало підставою для її звільнення з роботи. Загальні суди, які розглядали її наступну позовну заяву про поновлення на роботі, залишили її без задоволення. Отже, Суд доходить висновку, що за цих обставин заявниця зазнала суттєвої шкоди

Таким чином, ми бачимо, що з одного боку новий критерій прийнятності – «суттєва шкода» – мав розвантажити ЄСПЛ від дрібних справ та зосередити його увагу на розгляді та вирішенні більш значимих питань. Однак з'ясування всіх необхідних особливостей у справі з метою встановлення її істотності як з суб'єктивної, так і з об'єктивної точки зору є питанням не з легких і потребує в будь-якому випадку затрат часу та уваги Суду. Стверджувати про універсальність та загальноприйнятність тієї чи іншої суми, від якої можна вести відлік суттєвості шкоди, нерационально в силу різних соціально-економічних умов життя громадян як в межах країн-учасниць Конвенції, так і в

межах окремо взятої країни. Більше того, наявність лише матеріального критерію не може визнаватися достатнім для відхилення чи прийняття заяв, оскільки має значення і суб'єктивне сприйняття заявником ситуації, і об'єктивні обставини справи тощо. Тому ряд питань застосування нових критеріїв прийнятності залишається для Суду відкритими. Як зазначається в згаданому вище звіті ЄСПЛ, юриспруденція має допомогти з'ясувати чітке співвідношення між поняттями «суб'єктивне сприйняття обґрунтоване об'єктивними підстави» з одного боку, і «особисте принципове питання» з іншого [19].

Тому у світлі проаналізованої вище практики Суду підтверджується доцільність впровадження ММС, до провадження котрого можна віднести всі справи із сумою нижче 500 євро. Розвантаживши, з одного боку, ЄСПЛ, з іншого – надавши можливість кожній, незначній на перший погляд скарзі, бути розглянутій і в більш короткі терміни. Таким чином, структурно, у складі ММС можна запропонувати функціонування двох палат: по розгляду скарг на рішення національних органів мирової юстиції (мирових суддів, мирових чи магістратських судів, судів малих сесій і так далі) та по розгляду заяв у «незначних» справах (справи, у котрих заявник не зазнав «суттєвої шкоди»). Така структура дозволить забезпечити спеціалізацію суддів кожної із палат, – фахівці в галузі мирової юстиції та фахівці у сфері застосування Європейської Конвенції з захисту прав і основоположних свобод людини і громадян.

Висновки. Таким чином, на наше переконання, для створення ММС є достатньо передумов, які спроможні перетворити його на один із найбільш затребуваних елементів складного механізму міжнародного правосуддя, що спроможний вирішувати міжнародні справи (в якості суду I інстанції) та спори з міжнародним елементом (в якості вищестоящего суду до національних мирових судів) на засадах примирення та полюбовної згоди, чим здійснюватиме власний внесок у розробку нової моделі міжнародно-правових відносин для всього світового співтовариства.

Узагальнити підстави запровадження ММС можна наступним чином. По-перше, роль мирних способів врегулювання спорів (у тому числі міжнародних) для укріплення міждержавних та внутрішніх зв'язків між суб'єктами відповідних відносин стрімко зростає. По-друге, мирові суди та судді, головною метою створення яких було саме збереження миру та спокою в суспільстві, а однією із форм внутрішньодержавної діяльності – примирення, посередництва та добрих послуг, функціонують у більшості країн світу. А тому необхідність створення міжнародної судової установи, яка б розглядала і вирішувала незначні міжнародні спори, а також скарги на рішення національних мирових судів з можливістю полюбовного врегулювання конфлікту за скороченою процедурою, є актуальною. По-третє, офіційне документування терміну «суттєва шкода» в якості нового критерію прийнятності заяв до ЄСПЛ не досягло своєї мети – розвантаження останнього. Оскільки з'ясування всіх необхідних особливостей у справі з метою встановлення її істотності потребує, у будь-якому випадку, затрат часу, а стверджувати про універсальність певної суми, що може бути покладена в основу суттєвості шкоди складно, пропозиція про впровадження ММС, що міг би розглядати ці «незначні справи» за скороченою процедурою видається раціональною. Адже крім принципів процесуальної економії та розвантаження ЄСПЛ забезпечить можливість кожній, незначній на перший погляд скарзі бути розглянутій, а отже наблизить правосуддя до населення.

Підсумовуючи наведене вище, хотілося б вкотре наголосити, що в цій статті ми не ставили перед собою завдання розробки детальної структури та конкретизації повноваження мирових суддів

у запропонованій нами новій для сучасного міжнародного права судовій установі – Міжнародному Мировому суді. Наша увага здебільшого була прикута до висвітлення доцільності та актуальності створення такого органу у світовій судовій системі, що в силу знаковості та масштабу діяльності заслуговує на те, щоб стати предметом окремого дисертаційного дослідження у майбутньому. Тому, підбиваючи підсумки, варто, з нашої точки зору, наголосити у декількох словах про значні перспективи подальшого розвитку доктринального, цілісного бачення міжнародної мирової юстиції на основі викладеного у цій статті підходу до її вивчення.

На наш погляд, у прогресивному ракурсі розвитку теми дослідження вбачається ціла низка похідних, проте наділених неабияким гносеологічним потенціалом питань, на яких варто зупинитися більш детально. Насамперед, до проблемного поля цієї теми входить порядок формування і структура міжнародного мирового суду. Цікавою має бути і цілеспрямована робота з розробки міжнародного нормативно-правового акту, що регламентував би діяльність цієї судової установи. Плідною своїми висновками обіцяє бути і аксіологічна характеристика принципів та основних засад функціонування такого суду. Значного практичного результату можна очікувати від ще не проведеного спеціального дослідження процедури розгляду та вирішення справ Міжнародними Мировими судами. Поряд із цим міжнародна мирова юстиція – досить цікавий і багатоаспектний об'єкт для порівняльно-правового аналізу, і на свого дослідника-компаративіста ще чекає надскладна проблема співставлення підходів до висвітлення мирової юстиції з аналогічними установами, розміщеними у інших правових системах світу.

Література:

1. Попков А. Н. Формы международного арбитража и современные тенденции их развития в международном праве // Белорусский журнал международного права и международных отношений. – 1998. – № 3 – С. 10–16.
2. Иванов Н.А. Мировые судьи в Англии // Архив исторических и практических сведений, относящихся до России. Кн 4. – СПб., 1859. – С. 59–102
3. Муратшина Г.П. Мировая юстиция: исторический опыт и вопросы преемственности / Г.П.Муратшина. – [Электронный ресурс]. // Режим доступа: http://www.juristlib.ru/book_4947.html
4. Кононенко В. Мировой суд как зеркало судебной-правовой реформы [Текст] / В. Кононенко // Российская юстиция. – 1998. – № 11. – С. 5–6.
5. Решетников Ф.М. Правовые системы стран мира. – М.: «Юридическая литература» Республика. Конституция и законодательные акты / Пер. с франц.; Под ред. В.А. Туманова. М., 1989. – С. 310 – 334.
6. Яровая М. В. Особенности судебных систем Франции, ФРГ, Великобритании и Нидерландов [Текст] / М. В. Яровая // Российская Юстиция. – 2006. – № 3. – С. 68 – 70.
7. Шишкін В.І. Судові системи країн світу : Навч. посіб. [у 3-х кн.]. Кн.2. / В. І. Шишкін. – К. : Юрінком Інтер, 2001. – 335 с.
8. Судебные системы европейских стран. Справочник / Перевод с франц. Д.И. Васильева и с англ. О.Ю. Кобякова. – М.: Междунар. отношения, 2002. – 336 с.
9. Судебная система Израиля [Электронный ресурс] // Режим доступа: <http://dic.academic.ru/dic.nsf/ruwiki/1642585>
10. Хавронюк Н., Мироненко С. Нужны ли Украине мировые судьи? // Дзеркало тижня. – 2009. – № 24. – <http://www.zn.ua/1000/1050/66589/>
11. Kenrick Jones Swiss Democracy: A Model for Britain. – Great Britain: Arena Books, 2009. – 148 p.
12. Протокол № 14 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, який змінює контрольну систему Конвенції від 13.05.2004. Ратифіковано Законом від 09.02.2006 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 32.
13. Практическое руководство по критериям приемлемости. Совет Европы / Европейский Суд по правам Человека, 2011. С. 84-87 (105 с.) [Электронный ресурс] // Режим доступа: http://www.echr.coe.int/Documents/Admissibility_guide_RUS.pdf
14. Ionescu v. Romania No. 36659/04 [Электронный ресурс] // Режим доступа: <http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search>

- aspx?i=001-99748
15. Gururyan v. Armenia No. 11456/05 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-109098>
 16. Ștefănescu v. Romania No. 11774/04 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=002-562>
 17. Korolev v. Russia No. 25551/05 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-99843>
 18. Gaftoniuc v. Romania No. 30934/05 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-103812>
 19. Research Report The new admissibility criterion under Article 35 § 3 (b) of the Convention: case-law principles two years on / Council of Europe/ European Court of Human Rights, 2012 [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.echr.coe.int/Documents/Research_report_admissibility_criterion_ENG.pdf
 20. Справа «Хворостяной та інші проти України» (Заява № 54552/09 та 249 інших заяв) 25 липня 2013 року [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/974_948
 21. Закон України «Про Державний бюджет України на 2014 рік» від 16.01.2014 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 8 Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/719-18>; Офіційний курс валют Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/curmetal/currency/search/form/day>
 22. Minimum wages – EUR/month [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=0&language=en&pcode=tps00155>
 23. Rinck v. France No.18774/09 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://caselaw.echr.globe24h.com/0/0/france/2010/10/19/rinck-v-france-804-18774-09.shtml>
 24. Gaglione and others v. Italy No. 45867/07 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://caselaw.echr.globe24h.com/0/0/italy/2010/12/21/gaglione-and-others-v-italy-696-45867-07.shtml>
 25. De Ieso v. Italy No. 34383/02 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://sim.law.uu.nl/SIM/CaseLaw/hof.nsf/e4ca7ef017f8c045c1256849004787f5/1a516ae81f37ec7cc12579e60036467e?OpenDocument>
 26. Справа Лучанінова проти України (Заява № 16347/02) [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/974_788

Цибуляк-Кустевич А. С. Целесообразность создания Международного Мирового суда

Аннотация. Статья посвящена изучению вопроса целесообразности создания нового для международного правосудия учреждения – Международного Мирового суда, как органа, который призван на основе примирения решать незначительные дела в упрощенном порядке и рассматривать жалобы на решения национальных органов мировой юстиции.

Ключевые слова: международная мировая юстиция, Международный Мировой суд, международное правосудие.

Tsybuliak-Kustevych A. S. The expediency of creating the International Magistrate's court

Summary. The article deals with studying the suggestion to create a new institution of international justice – the International Magistrate's court, as a body, meant to solve minor cases in the simplified procedure using means of conciliation, and to hear appeals on the national Magistrate's court institutions decisions.

Key words: international Magistrate's justice, International Magistrate's court, international justice.